

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עת"מ 14-07-25995 ספורט ערד משרדית וליך בע"מ ח.פ. 510971211 ואח' נ' עיריית ערד

תיק חיצוני:

בפני כב' השופט ברוך אזולאי

העותרות
 1. ספורט ערד משרדית וליך בע"מ ח.פ. 10971211
 2. עתידות חברה לפיתוח ערד בע"מ ח.פ. 511511602
 ע"י ב"כ עוה"ד עדי מוסקוביץ' ושימי גולני

נגד

המשיב
 עיריית ערד
 ע"י ב"כ עוה"ד חיים שימן וקרן תורג'מן

פסק דין

1

2

ההליך

1. העותרות מבקשת להורות למשיבה לקיים את הודעת החדילה שמסרה בתיק תובענה ייצוגית, ת"צ (בי"ש) 13836-05-13, אלכסנדרה דימשיץ נ' עיריית אילת ואח' (נבו, 3.11.13), להורות למשיבה לחדול מכל גביית אגרה עבור פינוי אשפה, בניגוד להודעת החדילה הנ"ל, להורות למשיבה לחדול מכל ניסיון לגבות את חובות העבר בגין אגרת אשפה שטרם נגבו על ידיה, בין שמדובר באגרה לפי השיטה המטרית ובין שמדובר באגרת כלי אצירה, כפי שהיא מכונה על ידי המשיבה, יהא כינויה אשר יהא, ולקבוע כי העותרת 1 רשאית לקזז כל סכום ששולם למשיבה, בגין פינוי אשפה מכל סכום שהיא חייבת או עשויה לחוב למשיבה. העתירה התייחסה בתחילתה גם לבקשה לאכיפה לפי פקודת בזיון בית המשפט, אך העותרת חזרה בה מבקשה זאת.

12

2. לטענת העותרות:

א. העותרת 1 עוסקת במכירה קמעונאית, שילמה למשיבה אגרת פינוי אשפה כביכול על פי חוק העזר לערד (הוצאת אשפה) תשכ"ה – 1965 (להלן – חוק העזר), שגבתה ללא כל סמכות חוקית, הואיל והאגרה הושתה לפי השיטה המטרית שאינה מעוגנת בחוק העזר.
 העותרת 2 הינה הבעלים של הנכס – קניון ערד, המחויבת באגרת פינוי אשפה (כלי אצירה) מכוח חוק העזר.

19

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עת"מ 14-07-25995 ספורט ערד משרדית ולילך בע"מ ת.פ. 510971211 ואח' נ' עיריית ערד

תיק חיצוני:

- 1 המשיבה גובה שלא כדין את האגרות הני"ל בניגוד להודעת החדילה הני"ל, בניגוד
 2 לפסיקת בתי המשפט ובניגוד לעמדת המדינה.
 3
- 4 ב. בתאריך 17.5.13, הוגשה בקשה לאישור התובענה הייצוגית הני"ל שעניינה גביית
 5 אגרת פינוי אשפה לפי חוק העזר, בלי שנקבעו קריטריונים מאושרים על ידי משרד
 6 הפנים לצורך הגדרת אשפה חריגה, שרק בגינה ניתן לגבות אגרות בגין אשפה, תוך
 7 התחייבות גם לפינוי אשפה לפי מ"ר וגם לאגרת פינוי כלי אצירה (נספח 2 לעתירה).
 8 ביום 6.11.13 הוגשה על ידי המשיבה הודעת חדילה, לפיה תחדל המשיבה מהגביה
 9 שבשלה הוגשה הבקשה לאישור וכי החל ממועד הודעת זה, תזכה המשיבה את כל
 10 הנישומים שחויבו בפועל באגרה כאמור בסכומים שחויבו לאחר מועד זה, ולא
 11 תחייבם עוד בעתיד (נספח 3 לעתירה).
 12 בעקבות הודעה זאת פנו העותרות ביום 25.11.13 למשיבה בדרישה להשיב להן את
 13 הסכומים שנגבו מהן ביתר בגין אגרות פינוי אשפה במשך 7 השנים שקדמו למועד
 14 הגשת התובענה הייצוגית.
 15 בתגובה לכך הודיעה לה גזברית העירייה שאינה מחויבת בהשבת סכומים שנגבו
 16 לפני הודעת החדילה.
 17 כמו כן, ממשיכה המשיבה לגבות אגרת פינוי אשפה בגין התקופה שקדמה להודעת
 18 החדילה, כדוגמת העותרות, ביחס לאגרת אשפה המכונה "אגרת כלי אצירה" והיא
 19 ממשיכה לגבותה.
 20 בעקבות חובות שהצטברו החלה העותרת 1 לשלם את יתרת חובה בסך 328,645 על
 21 פי הסדר חוב (נספח 6 לעתירה), שילמה את כל יתרות החובה למעט סכום של
 22 50,000 ₪ והיא זכאית להשבת סכום של 60,000 ₪ הסכום הנומינלי של 36,669 ₪
 23 עבור אגרת אשפה לשבע שנים (נספח 8 לעתירה).
 24 העותרת פנתה בעניין למשיבה ביום 29.12.13 וביום 20.5.14. במקביל לכך שלחה
 25 גזברית העירייה ביום 9.7.12 תשובה לפניה של העותרת 2, בעניין חיובה באגרת פינוי
 26 כלי אצירה, בה טענה כי הודעת החדילה אינה חלה על פינוי כלי אצירה(נספח 10
 27 לעתירה).
 28 באין מענה לפניית העותרת 1 הוגשה העתירה נשוא הדיון ביום 14.7.14.
 29
- 30 ג. מן ההיבט המשפטי טענו העותרות, שבהתאם לדין מנועה רשות מקומית מלגבות
 31 תשלום בעד פינוי אשפה שאינה רגילה בנוסף לחיובי ארנונה, כל עוד לא קבעה
 32 בחוק עזר קריטריונים ברורים וסבירים, המבטיחים שהאגרות הינן בשיעור שנועד
 33 לכסות את העלויות של פינוי האשפה החריגה בלבד.

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עת"מ 14-07-25995 ספורט ערד משרדית וליך בע"מ ח.פ 510971211 ואח' נ' עיריית ערד

תיק חיצוני:

- 1 התובענה הייצוגית, הודעת החדילה והפסיקה לא הבחינו בין אגרת פינוי אשפה לפי
2 מטר ובין פינוי כלי אצירה.
- 3 סעיף 9(ב) לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו – 2006, מאפשר לכל חבר קבוצה לתבוע
4 או לקזז עילות אישיות שבגינם נמסרה הודעת החדילה.
- 5 על פי סעיף 21 לחוק, כאשר הוגשה הודעת חדילה, אין לחייב החזרה לגבי התקופה
6 העולה על 24 חודשים שקדמו למועד הבקשה לאישור, אך אין בכך כדי לגרוע
7 מזכותו של חבר קבוצה לתבוע בשל אותה עילה סעד לגבי תקופות נוספות.
- 8
- 9 3. לטענת המשיבה:
- 10 א. יש לדחות את העתירה עקב שיהוי בהגשתה, ביחס להצהרה על העדר חובות. לגבי
11 יתר הסעדים המבוקשים, אין טענה להעדר סמכות.
- 12 ב. אין לבית משפט זה סמכות עניינית לדון בעתירה, הואיל ואינה מתייחסת לעניינים
13 שבסמכות בית משפט זה, כמפורט בסעיף 5 ובתוספת הראשונה לחוק בתי המשפט
14 לעניינים מנהליים, התש"ס – 2000 (עת"מ 1827/03, **כפר מועצת המובילים**
15 **והמסיעים בישראל ואח' נ' עיריית כפר סבא**).
- 16 ג. לגוף העתירה, המשיבה לא התחייבה לחדול מגביית האגרה המפורטת בחוק העזר
17 המאושר על ידי משרד הפנים, אלא רק ביחס ל"גביית אגרת האשפה, כאמור בסעיף
18 5 ובתוספת הראשונה לחוק בתי משפט מנהליים, התש"ס-2000.
- 19 המשיבה הודיעה על חדילה מחיוב בגין אשפה חריגה, ואינה גובה בגין רכיב זה, אך
20 היא ממשיכה לגבות בהתאם להודעתה בתובענה הייצוגית רק בגין פינויים של
21 מכולות על פי דרישה ועל פי המפורט בחוק העזר.
- 22 באשר לתביעה בגין תקופה מאוחרת, אין בית משפט זה מוסמך לדון בכך.
- 23 ד. לעניין השיהוי, יש להבחין בין שתי העותרות, ולא היתה התייחסות לידיעה של
24 העותרת החל בחודש 11/13 (נספח 3 לעתירה, סעיף 5 להודעת החדילה).
- 25 ה. בהודעת החדילה נאמר בין השאר, כי המשיבה תחדול מהגביה שבשלה הוגשה
26 הבקשה לאישור (סעיף 3 להודעה).
- 27 בנוסף, נאמר בהודעה כי עוד בשנת 2004 קבעה מועצת העיר קריטריונים ברורים
28 לחיוב אגרת פינוי לעסקים שאושרו בישיבת מועצת העיר מיום 18.3.04.
- 29 בנוסף, נאמר בהודעה כי המשיבה מבהירה כי שלא כטענת המבקשת, לגבי גביית
30 אשפה כאמור בסעיף 5 לחוק העזר, מוסמכת המשיכה לגבות אגרת אשפה על פי
31 פינוי כמפורט בתוספת לחוק העזר, וכן שלמרות האמור מצאה המשיבה לנכון
32 להודיע על חדילה.
- 33 בנוסף, נאמר בהודעה כי המשיבה חדלה בהתאם להודעת גזרות העירייה מיום
34 3.10.13 לגבות אגרת אשפה על פי מ"ר, וכן שהחל במועד הודעת החדילה תזכה

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עת"מ 14-07-25995 ספורט ערד משרדית וליך בע"מ ח.פ 510971211 ואח' נ' עיריית ערד

תיק חיצוני:

1 המשיבה את כלל הנישומים שחויבו בפועל באגרה בסכומים שחויבו לאחר מועד זה
2 ולא תחייבם עוד בעתיד, וזאת עד לאישורו כדין של חוק העזר החדש כמפורט
3 בתצהיר גזברות העיריה שצורף להודעה.
4

דיון

- 5
6
7 4. המחלוקות בין הצדדים הן:
8 א. האם מוסמך בית משפט זה לדון בהצהרה על העדר חובות.
9 ב. האם התחייבות המשיבה בהודעת החדילה התייחסה רק ביחס לאשפה הנגבית לפי
10 מטר או גם ביחס לכלי אצירה.
11 ג. האם זכאית המשיבה לגבות אשפה על פי סעיף 5א' לחוק העזר בכלל, וביחס
12 לאשפת כלי אצירה בפרט.
13 ד. האם היה שיהוי בהגשת העתירה ואם יש מקום לדחות את העתירה מסיבה זאת.
14
15 5. ביחס לשאלה הראשונה, אם מוסמך בית משפט זה לדון בהצהרה על העדר חובות, נראה ל
16 שאין מקום להיזקק לכך בדיון זה. שאלה זאת יכולה לעמוד לדיון בתביעה אישית להשבה
17 או לקיזוז במסגרת של הליך אזרחי בפני בית המשפט המוסמך.
18
19 6. ביחס לשאלה אם הודעת החדילה התייחסה רק לאשפה לפי מטר או גם לאשפה של כלי
20 אצירה, נראה לי שלאור העמדות והראיות שהוצגו על ידי הצדדים, לא ניתן לקבוע כי
21 הודעת החדילה התייחסה גם לאשפה של כלי אצירה, שכן לא ניתן לקבוע שהחוב הנטען
22 בבקשה לאישור התובענה הייצוגית התייחס במפורש גם לאשפה הנגבית עבור כלי אצירה.
23
24 7. ביחס לשאלה אם היתה מוסמכת המשיבה לגבות אשפה חריגה על פי סעיף 5א' לחוק העזר,
25 בין שמדובר באשפה של כלי אצירה ובין שמדובר באשפה חריגה אחרת, נראה לי כי על פי
26 מצב הפסיקה, לא היתה רשאית המשיבה לגבות אשפה חריגה או אשפה של כלי אצירה, בלי
27 חוק עזר מפורש, שיתייחס לכך ואשר יקבע קריטריונים לגביית אשפה חריגה, באישור
28 משרד הפנים.
29 המשיבה לא הצביעה על חוק עזר כזה, ואין בקביעת קריטריונים על ידי מועצת העיר לחיוב
30 אגרת פינוי לעסקים מיום 18.3.04, כדי לשמש תחליף לצורך בחוק עזר הקובע קריטריונים
31 לאשפה חריגה באישור משרד הפנים.
32 (בג"ץ 1756/10 עיריית חולון נ' שר הפנים ואח' (2.1.13), ת"צ (מרכז) 13-08-33482, מטל
33 איגוד תעשיות אלומיניום בע"מ נ' עיריית רמלה, 7.4.14; עת"מ 13-03-29255 מלוונת דן
34 בע"מ נ' עיריית חיפה (2.1.14).

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עת"מ 14-07-25995 ספורט ערד משרדית וליך בע"מ ח.פ 510971211 ואח' נ' עיריית ערד

תיק חיצוני:

1

2 מבחינה זאת נראה לי שבית משפט זה מוסמך ליתן פסק דין המורה למשיבה לחדול מגביה
3 כזאת, עד אשר יחוקק חוק עזר עם קריטריונים המבחינים בין אשפה רגילה ואשפה חריגה,
4 באישור משרד הפנים.

5 מבחינה זאת, נראה לי שאין בטענת השיהוי כדי להצדיק הימנעות ממתן פסק דין כזה.
6 מאידך גיסא נראה לי שיש להשהות מתן תוקף לפסק דין בעניין זה לתקופה של 90 יום
7 מיום מתן פסק הדין, על מנת לאפשר למשיבה להיערך לכך, ולאפשר לה למצות את הכלים
8 המשפטיים העומדים לרשותה בקשר לכך, לפרק זמן סביר, כך שפסק הדין יהיה בתוקף רק
9 כעבור 90 יום מיום מתן פסק הדין.

10

11 ביחס לתביעה להשבה או לקיזוז, נראה לי שהדבר נתון לסמכות בית המשפט האזרחי,
12 בשים לב לשיקולים שונים הנוגעים בין השאר לשיקולי צדק בעילה של עשיית עושר ולא
13 במשפט, ולאור זאת אני נמנע מלהיזקק לעתירה.

14

15 8. לאור האמור אני מורה למשיבה לחדול מגביה אגרה עבור אשפה חריגה, כולל אשפת כלי
16 אצירה, כאמור לעיל, עד אשר יחוקק חוק עזר עם קריטריונים המבחינים בין אשפה רגילה
17 ואשפה חריגה, באישור משרד הפנים, בתוקף מתום 90 יום מיום מתן פסק הדין.

18

19 יתר העתירות נדחות.

20

21 כמו כן אני מחייב את המשיבה לשלם לכל אחת מהעותרות את הוצאות המשפט ושכ"ט ער"ד
22 בסך 10,000 ₪.

23

24 ניתן היום, ב' בניסן התשע"ה, 22 במרץ 2015, בהעדר הצדדים.

25

ברוך אזולאי, שופט

26

27